

ností nemůže spravedlivě namítati, že mu nebyla poskytnuta zákonem předepsaná osmidenní lhůta. Ustanovením § 67 vyr. ř. nebyl dotčen předpis § 60 odst. (1) vyr. ř., podle něhož je dlužník sprostěn závazku nahraditi věřitelům schodky, které vyrovnáním utrpí, jen pod podmínkou, že vyrovnání splněno bylo úplně a včas. Zákon dbá tedy toho, by kvoty byly přesně dodržovány; předpis § 67 vyr. ř. neměl býti podporou liknavých dlužníků, nýbrž byl myšlen jen jako ochrana proti možným tvrdostem a šikanám, k nimž zavdával podnět přísnější předpis starého vyr. řádu. Takové ochrany však nezaslouží dlužník, který ani po žalobě svých povinností nedbá a k uspokojení věřitelově nic nepodnikne. Že by byl v pochybnostech o rozsahu svého závazku z vyrovnání, žalovaný ani netvrdil, nýbrž držel se formálního předpisu zákona § 67 vyr. ř. a popíral vůbec závazek, ač bezdůvodně. Jednal tak ovšem na vlastní nebezpečí, jakož musí odpovídati i za to, že jako obchodník neměl v patrnosti své směnečné závazky. S odvolacím soudem nelze však souhlasiti ani v tom, že zrušil celý směnečný platební příkaz, protože prý nebylo žalováno o zaplacení splatných vyrovnacích částek, nýbrž na zaplacení celého směnečného dluhu ve formě platebního příkazu směnečného; vyrovnáním nemění se nic na povaze směnečného závazku. Nevadí, že jde tu o dluh odnosný, protože žaloba nahraňuje tu presentaci směnky k placení, takže dlužník ani v této příčině nemůže činiti námitky.

Čís. 12563.

Předložil-li zástupce žalované obce (na Moravě) se žalobní odpovědí plnou moc, avšak nedostatečnou, ana vykazovala jen podpis obecního starosty, soud pak, přehlédnuv tento nedostatek, nedal zástupci žalované obce příkaz podle §§ 37 a 38 c. ř. s. a žalobce nenavrhl v řízení před prvním soudem vydání rozsudku pro zmeškání, nýbrž učinil tak teprve v odvolání, načež zástupce žalované obce, nečekaje na soudní výzvu podle § 38 c. ř. s., předložil s odvolacím sdělením plnou moc žalované obce řádně vyhotovenou, napravil tím dodatečně původní vadnost plné moci.

K přetržení promlčení dluhu obce uznáním dluhu, učiněným starostou obce, se vyžaduje, aby starosta obce byl obecním výborem k tomuto projevu zmocněn plnou mocí znějící na druh tohoto jednání (§ 1008 obč. zák.).

Úmluva stran o tom, že advokátní komora má rozhodnouti, zda jest přiměřeným účet advokátův, jest úmluvou o jmenování rozhodčího, k níž starosta, uzavírající tuto úmluvu za obec, potřebuje podle § 1008 obč. zák. zvláštního, na toto jednání znějícího zmocnění obecním výborem.

Uzavřel-li starosta obce takovou úmluvu bez zmocnění obecním výborem a obec nereagovala na vyrozumění advokátní komory, neuznala tím obec mlčky (§ 863 obč. zák.) pohledávku advokátovu.

Žádost starosty obce k advokátovi, by posečkal s vymáháním své palmární pohledávky, není uznáním dluhu obcí.

Žádost o určení výše palmární pohledávky advokátní komorou není překážkou, by nezapočala běžeti promlčecí lhůta pro palmární pohledávku.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1933, Rv II 712/31.)

Advokát Dr. H. konal pro žalovanou obec B. na Moravě právnícké práce. Proti jeho žalobě o zaplacení palmáru namítla žalovaná obec mimo jiné promlčení zažalovaného nároku. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

S hlediska zmatečnosti řízení (§ 503 čís. 1 c. ř. s.) vytýká žalobce, že žalovaná strana v řízení před procesním soudem první stolice vůbec nebyla zastoupena (§ 477 čís. 5 c. ř. s.), poněvadž plnou moc jejího zástupce Dr. Ch-a k vedení sporu podepsal jen starosta obce Alfons K. Nedostatek řádné plné moci má soud dbáti v každém údobí sporu (§ 37 c. ř. s.). Nedostatek ten není však sám o sobě zmatečností (§ 477 čís. 5 c. ř. s.), nýbrž ta nastane teprve, když nedostatek ten není odstraněn do lhůty k tomu konci soudem určené. V souzeném případě předložil sice zástupce žalované obce s žalobní odpovědí plnou moc podle § 31 c. ř. s., avšak táž byla nedostatečnou, obsahujíc jen podpis obecního starosty (§ 30 čís. 5 obec. zřízení morav.). Soud, přehlédnuv nedostatek ten, nedal zástupci žalované obce příkaz podle §§ 37 a 38 c. ř. s. Žalobce nenavrhl v řízení před prvním soudem vydání rozsudku pro zmeškání, nýbrž učinil tak teprve v odvolání. Odvolací soud měl podle uvedených předpisů uložit zástupci žalované obce, by do určité lhůty předložil řádnou plnou moc a zrušiti, kdyby nebylo rozkazu vyhověno, dosavadní řízení, počínajíc žalobní odpovědí, jako zmatečné (§ 477 čís. 5 c. ř. s.), a žalobní odpověď odmítnouti. Když však zástupce, nečekaje soudního vyzvání podle § 38 c. ř. s., předložil s odvolacím sdělením řádně vyhotovenou plnou moc žalované obce, napravil tím dodatečně původní její vadnost, což má též důsledek, jako by plná moc už od počátku byla bývala v pořádku. Názor dovolatelův, že plná moc zástupce žalované strany neodpovídá § 52 obec. zřízení, ježto v ní není uvedeno, že obecní zastupitelstvo žalované obce se usneslo tento spor vésti a za tím účelem podepsati plnou moc Dr. Ch-ovi a ježto z ní nevyplývá, jakého právního jednání se má týkati, neobstojí; přihlédne-li se k tomu, že v ní jest uvedeno, že platí pro spor zahájený pod značkou Ck Ia 330/30 u krajského soudu v J., o nějž tu jde, a že podle usnesení obecního zastupitelstva v B. ze dne 24. srpna 1930 se svoluje tuto plnou moc podepsati, znamená to přece zmocnění spor zmíněný vésti. Plnou mocí prokazuje procesní zmocněnec oprávnění vystupovati v rozepři za stranu proti soudu, neboť jest věcí soudu zkoumati nedostatek zmocnění (§ 37 c. ř. s.). Na pochybnostech odpůrce při tom nezáleží.

Oba nižší soudy zamítly žalobní nárok z důvodu promlčení podle § 1486 čís. 6 obč. zák. V tom směru vytýká dovolatel nižším soudům nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Jest se tedy zabývati na prvním místě námitkou promlčení, neboť, bylo-li o ní správně rozhodnuto nižšími soudy, netřeba již zkoumati další důvody dovolání. Podle účtu odměn a výloh skončil žalobce právnícké práce pro žalovanou obec dne 26. října 1921, pokud se týče dne 13. ledna 1923. Byla tedy splatnou jeho pohledávka za vykonané dílo nejpozději dne 13. ledna 1923 (§ 1170 obč. zák.). Tím dnem počala běžeti lhůta promlčecí (§ 1478 obč. zák.). Promlčení nároku advokátova na odměnu se doko-

nává ve lhůtě tříleté (§ 1486 čís. 6 obč. zák.), leda že by bylo bývalo přetrženo uznáním dluhu žalovanou obcí zastoupenou obecním výborem (§ 1497 obč. zák.). Žaloba byla podána teprve dne 3. srpna 1930, tedy po uplynutí doby promlčecí, která skončila podle § 1486 čís. 6 obč. zák. a § 1 zák. čís. 47/1925 dnem 31. března 1928. Bylo tedy zkoumati, zda byl žalobcův nárok uznán žalovanou obcí před uplynutím doby promlčecí a zda snad po případném uznání neproběhla opět nová tříletá promlčecí lhůta, neboť i nárok uznáný může se promlčeti; má totiž uznání jen ten význam, že se promlčení přetrhuje a musí začít znova, takže nová promlčecí lhůta počíná běžeti ode dne projeveného uznání. Žalobce tvrdil, že promlčení jeho žalobního nároku bylo přetrženo uznáním dluhu za obec, učiněným starostou obce dne 14. března 1925. Nehledíc již k tomu, že, jak správně uznaly nižší soudy, by šlo o narovnání co do účtu na 8.500 Kč znějícího a částkou 8.000 Kč pak uznaného, k němuž je podle § 1008 obč. zák. zástupci třeba plné moci znějící na druh tohoto jednání, které se Tomáši S-ovi od obce, jak nesporno, nedostalo, jest okolnost uznání dluhu dne 14. března 1925 nerozhodnou, i kdyby se byla vskutku stala, neboť tříletá promlčecí lhůta, která od té doby započala běžeti poznovu, skončila podle § 1 zák. čís. 47/1925 dnem 31. března 1928, takže jest lhostejno, zda byl starosta Tomáš S. podle § 1008 obč. zák. v ten čas oprávněn jménem žalované obce dluh uznati a zda jej uznal, čili nic a zda při tom jednal jako zástupce obce, či jako zástupce majetku filiálního kostela v B. Žalobce spatřuje uznání zažalované pohledávky co do důvodu žalovanou obcí i v tom, že starosta obce jménem jejím se žalobcem společným podáním ze dne 16. března 1928 požádal advokátní komoru v Brně o upravení žalobcova účtu. Jest nesporno, že starosta žalované obce Tomáš S. podepsal žádost tu. Po právní stránce jest úmluvu stran o tom, že advokátní komora má rozhodnouti, zda jest přiměřeným účet advokátův, pokládati za úmluvu o jmenování rozhodčího, k níž se podle § 1008 obč. zák. požaduje zvláštní na toto jednání znějící plná moc na tom, kdo uzavírá smlouvu tu za jiného. Musil by tedy žalobce prokázati, vyvozuje-li ze smlouvy té uznání své pohledávky žalovanou obcí, že starosta Tomáš S. byl zvláště obecním výborem zmocněn k uzavření smlouvy té. Toho však žalobce ani netvrdil, tím méně prokázal a předpis § 30 čís. 5 obec. zřiz. moravského starostu S. k tomu neopravňoval. Nelze proto uznati, že podáním žádosti k advokátní komoře starostou S-em uznala žalovaná obec co do důvodu pohledávku zažalovanou za svůj dluh, ani že by podáním tím nastalo přerušení promlčení palmární pohledávky, jak žalobce mylně za to má. Nelze však ani uznati, že by obec tím, že nereagovala na vyrozumění advokátní komory, byla mlčky (§ 863 obč. zák.) uznala pohledávku žalobcovu, neboť, jak již bylo dovedeno v rozh. 4471 sb. n. s., na něž se poukazuje, nelze tam, kde pro vzejití závazku obce jest podle § 30 č. 5 obecního zřízení potřebí formálního usnesení obecního zastupitelstva, dovolávati se ustanovení § 863 obč. zák. Nelze však ani žádosti Tomáše S-a přednesené k žalobci, by posečkal s vymáháním své pohledávky, hodnotiti jako uznání dluhu učiněné obcí samotnou, neboť tam, kde je k disposičnímu projevu obce, který se vymyká řádnému obvyklému hospodaření s obecním majetkem, jakým jest uznání dluhu (§ 30 č. 5 obec. zřiz. morav.), zapotřebí formálního výslovného usnesení obecního vý-

boru, nestačí k docílení téhož výsledku pouhý projev obecního starosty, by s požadavkem, by dluh byl zaplacen, bylo posečkáno, když starosta k tomu neměl zmocnění obce, jako v tomto případě. Nelze tedy uznati, že nastalo přetržení promlčení zažalované pohledávky, nýbrž jest přisvědčiti právnímu názoru nižších soudů, že pohledávka ta v době podání žaloby byla promlčena podle § 1486 č. 6 obč. zák. I když podle nálezů čí. 1732 a 7663 sb. n. s. jest k tomu, by započala běžeti lhůta promlčecí podle § 1486 obč. zák., potřebí nejen objektivní (§ 1478 obč. zák.), nýbrž i subjektivní možnosti výkonu práva, nemění to nic na předchozích vývodech, neboť žalobce nikterak neprokázal, že mu nebylo lze následkem omylu nebo nepřekonatelné překážky žalovati o zaplacení žalobní pohledávky již r. 1923 nebo později před uplynutím lhůty promlčecí. Žádost o určení výše pohledávky advokátní komorou nelze považovati za překážku takovou vůbec, a to tím méně, když táž nebyla podána, jak už bylo svrchu uvedeno, ve srozumění s žalovanou obcí, nýbrž jen ve srozumění se starostou S-em, kterýž ke smlouvě o rozhodčím nebyl obcí zmocněn.

Čís. 12564.

Řidič auta, jenž má dost místa předjeti chodce na větší odstup, není oprávněn ani při mírné rychlosti a ač dal výstražné znamení, těsně předjeti podle chodce, pohybujícího se týmž směrem, třebaže chodec ví o blízcím se autu.

Povinností chodce jest ustoupiti z jízdní dráhy na chodník, třebaže jde o málo frekventovanou vedlejší ulici.

Míra spoluzavinění stařícké ženy, jdoucí v jízdní dráze, a řidiče, těsně ji předjíždějícího.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1933, Rv I 139/32.)

Žalobkyně, jdouc po městské ulici, byla poražena nákladním automobilem žalovaného a poraněna. Žalobní nárok na náhradu škody uznal procesní soud první stolice důvodem po právu. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného potud, že uznal žalobní nárok důvodem po právu jednou třetinou. Důvody: Již ze skutkových zjištění rozsudku prvního soudu vyplývá, že žalobkyně nejpozději v době, když byla asi deset kroků vlevo před autem, které bylo u dolní brány pivovarské budovy, zpozorovala, že se blíží auto nebo je alespoň při pozornosti, již bylo u ní předpokládati (§ 1297 obč. zák.) zpozorovati musila. Samozřejmě její povinností bylo, by ihned v zájmu vlastní tělesné bezpečnosti opustila jízdní dráhu, v jejímž středu kráčela, vedouc po pravé straně na šňůře psa, a odebrala se na chodník. K tomu měla žalobkyně dost času, vezme-li se zřetel na její vzdálenost od auta a na neobyčejně malou jízdní rychlost silostroje. V tom, že neopustila jízdní dráhu, ačkoliv blížící se auto zpozorovala, nebo aspoň zpozorovati musela, stále pokračovala v chůzi středem ulice, spočívá podle názoru soudu odvolacího hrubé zavinění žalobkyně, jímž byla způsobena škodná událost. Zbývá přezkoumati, zda toto zavinění žalobkyně bylo jedinou